

LEGE

privind modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Contextul reglementării

În ultimii ani, nivelul impozitelor și taxelor locale a cunoscut o evoluție ascendentă, determinată atât de presiunile bugetare la nivel local, cât și de contextul economic general caracterizat prin creșterea inflației. În acest cadru, autoritățile administrației publice locale au utilizat competențele conferite de legislația fiscală pentru ajustarea sarcinii fiscale, însă în absența unor criterii unitare de fundamentare.

Datele oficiale publicate de Institutul Național de Statistică indică fluctuații semnificative ale ratei inflației în ultimii ani, însă majorările aplicate la nivel local au depășit, în anumite situații, acest indicator, fără a fi însoțite de o justificare economică suficientă și fără o prezentare clară a impactului asupra contribuabililor.

Această practică a generat diferențe considerabile între unități administrativ-teritoriale comparabile, ceea ce a condus la apariția unor dezechilibre fiscale la nivel local. În lipsa unor standarde minime de fundamentare, deciziile privind stabilirea sau majorarea taxelor locale pot avea un caracter neuniform, afectând coerența sistemului fiscal și percepția asupra echității acestuia.

Totodată, insuficienta fundamentare a acestor măsuri afectează predictibilitatea fiscală. Stabilitatea cadrului fiscal reprezintă un element esențial pentru funcționarea economiei locale, în special pentru mediul de afaceri, care își planifică activitatea pe termen mediu și lung în funcție de nivelul obligațiilor fiscale. Modificările frecvente și insuficient motivate pot genera incertitudine și pot influența negativ deciziile de investiții.

În plan social, creșterea sarcinii fiscale locale, în absența unei justificări transparente, afectează capacitatea de plată a populației și încrederea în actul administrativ. Lipsa unei corelări clare între nivelul taxelor și serviciile publice furnizate contribuie la percepția unei fiscalități arbitrare.

Din punct de vedere juridic, adoptarea unor hotărâri fără o fundamentare adecvată poate genera riscuri de nelegalitate. Actele administrative emise fără respectarea principiilor motivării, proporționalității și transparenței pot fi supuse controlului instanțelor de contencios administrativ, în temeiul Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, ceea ce conduce la litigii și la potențiale consecințe asupra stabilității bugetare locale.

ROMANIA

În prezent, cadrul normativ nu instituie obligații explicite privind fundamentarea majorărilor de taxe locale peste un anumit nivel de referință. Această lacună permite adoptarea unor măsuri fiscale fără o analiză riguroasă a necesității și impactului acestora.

În acest context, intervenția legislativă devine necesară pentru instituirea unui cadru coerent și predictibil, care să asigure exercitarea competențelor autorităților locale în condiții de transparență, responsabilitate și fundamentare economică adecvată.

2. Problemele identificate

Analiza cadrului legislativ în vigoare evidențiază existența unor deficiențe care afectează coerența și calitatea procesului decizional în materia fiscalității locale.

În primul rând, se constată absența unui standard minim de fundamentare pentru majorarea impozitelor și taxelor locale. Legislația actuală conferă autorităților locale competența de a ajusta nivelul obligațiilor fiscale, însă nu stabilește în mod expres obligația de a prezenta o analiză economică și socială care să justifice aceste măsuri. În consecință, deciziile pot fi adoptate fără o evaluare riguroasă a necesității și fără o corelare clară cu impactul asupra contribuabililor.

În al doilea rând, aplicarea principiului autonomiei locale cunoaște variații semnificative în practică. În lipsa unor repere obiective, nivelul taxelor și impozitelor locale poate diferi considerabil între unități administrativ-teritoriale similare, ceea ce conduce la apariția unor dezechilibre și la afectarea caracterului echitabil al sarcinii fiscale. Această situație influențează negativ coerența sistemului fiscal și poate genera distorsiuni în mediul economic.

O altă problemă relevantă o reprezintă aplicarea insuficientă a principiului transparenței decizionale. Deși cadrul legal general este stabilit prin Legea nr. 52/2003, în practică procedurile de consultare publică nu sunt întotdeauna utilizate în mod efectiv. În numeroase situații, documentele aferente proiectelor de hotărâri nu conțin explicații detaliate privind impactul măsurilor propuse, ceea ce limitează capacitatea cetățenilor și a mediului de afaceri de a înțelege și evalua deciziile fiscale.

În același timp, cadrul normativ actual nu oferă instrumente suficiente pentru verificarea proporționalității măsurilor fiscale adoptate la nivel local. Lipsa unei obligații de analiză a impactului permite adoptarea unor majorări care nu sunt corelate în mod direct cu necesitățile bugetare sau cu nivelul serviciilor publice furnizate. Această situație poate conduce la creșterea excesivă a sarcinii fiscale, fără o justificare adecvată.

În practică, aceste vulnerabilități permit adoptarea unor hotărâri ale autorităților deliberative locale fără studii de impact, fără evaluarea efectelor asupra mediului economic și fără o analiză reală a consecințelor sociale. Astfel de decizii pot afecta atât contribuabilii persoane fizice, prin creșterea costurilor de trai, cât și operatorii economici, prin majorarea costurilor de funcționare.

ROMANIA

Pe fondul acestor deficiențe, se conturează și un risc juridic semnificativ. Actele administrative adoptate fără o fundamentare corespunzătoare pot fi contestate în instanță, în condițiile Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004. Aceste litigii generează costuri administrative suplimentare și pot conduce la anularea unor măsuri fiscale, cu impact asupra stabilității bugetelor locale.

În ansamblu, problemele identificate indică necesitatea instituirii unui cadru normativ care să asigure fundamentarea deciziilor fiscale locale, să crească transparența și să garanteze aplicarea principiului proporționalității. Intervenția legislativă urmărește corectarea acestor deficiențe și consolidarea unui sistem fiscal local echilibrat și predictibil.

3. Scopul reglementării

Prezenta inițiativă legislativă urmărește instituirea unui cadru normativ clar și coerent pentru fundamentarea deciziilor privind stabilirea și majorarea impozitelor și taxelor locale, în vederea creșterii transparenței, predictibilității și responsabilității în procesul decizional.

Scopul principal al reglementării constă în introducerea unei obligații explicite în sarcina autorităților administrației publice locale de a fundamenta, în mod obiectiv și verificabil, orice majorare a impozitelor și taxelor locale care depășește rata anuală a inflației comunicată de Institutul Național de Statistică. Această abordare instituie un reper economic obiectiv, fără a limita competențele autorităților locale, dar asigurând exercitarea acestora în condiții de responsabilitate.

Reglementarea propusă nu restrânge autonomia locală, ci stabilește condiții de exercitare a acesteia în acord cu principiile constituționale. Autoritățile locale păstrează dreptul de a decide asupra nivelului impozitelor și taxelor, însă sunt obligate să justifice măsurile adoptate atunci când acestea depășesc nivelul inflației, prin prezentarea unor analize privind necesitatea, oportunitatea și impactul economic și social.

Prin această intervenție legislativă se urmărește consolidarea predictibilității fiscale, element esențial pentru stabilitatea economică. Stabilirea unor reguli clare privind fundamentarea deciziilor fiscale permite contribuabililor și mediului de afaceri să anticipeze evoluția sarcinii fiscale și să își planifice activitatea în condiții de stabilitate.

De asemenea, reglementarea contribuie la protejarea contribuabililor împotriva unor majorări nejustificate, prin instituirea unor obligații de motivare și transparență. Decizia fiscală devine astfel un act administrativ fundamentat, bazat pe date economice și pe o analiză reală a impactului.

În același timp, se urmărește creșterea calității actului administrativ. Autoritățile publice locale vor avea obligația de a elabora documente justificative, ceea ce conduce la adoptarea unor decizii mai bine fundamentate și la reducerea riscului de erori sau abuzuri.

Reglementarea are și rolul de a reduce riscul de litigii generate de lipsa fundamentării deciziilor fiscale. Prin stabilirea unor criterii clare, actele administrative devin mai solide din punct de vedere juridic și mai ușor de verificat în cadrul controlului exercitat de instanțele competente, în temeiul Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

În ansamblu, scopul reglementării constă în crearea unui echilibru între autonomia locală și necesitatea protejării interesului public, prin instituirea unor reguli care să asigure fundamentarea, transparența și predictibilitatea deciziilor fiscale la nivel local.

4. Principiile respectate

Proiectul de lege este elaborat cu respectarea principiilor constituționale și a cerințelor de calitate a reglementării, astfel încât normele propuse să fie clare, previzibile și aplicabile în mod unitar.

Un principiu fundamental este cel al autonomiei locale, consacrat de Constituția României. Reglementarea nu limitează dreptul autorităților administrației publice locale de a stabili impozite și taxe, ci instituie obligații de fundamentare a deciziilor adoptate. Astfel, autonomia locală este exercitată în limitele legii și în concordanță cu interesul general.

Proiectul respectă, de asemenea, principiul proporționalității. Orice măsură fiscală trebuie să fie adecvată scopului urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia. Prin introducerea obligației de analiză a impactului, autoritatea publică este determinată să evalueze efectele măsurii asupra contribuabililor și asupra mediului economic, asigurând astfel un echilibru între interesul bugetar și capacitatea de plată.

Principiul legalității este asigurat prin stabilirea unor condiții clare și verificabile pentru adoptarea măsurilor fiscale. Reglementarea introduce cerințe explicite privind elaborarea documentației justificative, ceea ce permite controlul legalității actelor administrative și contribuie la creșterea calității acestora.

Totodată, proiectul consolidează principiul transparenței decizionale, în corelare cu dispozițiile Legea nr. 52/2003. Autoritățile publice locale sunt obligate să asigure accesul la informații relevante și să permită participarea reală a cetățenilor și a mediului de afaceri la procesul decizional, în special în cazul majorărilor semnificative de taxe.

Un alt principiu respectat este cel al securității juridice. Reglementarea contribuie la stabilitatea și previzibilitatea actelor administrative, prin instituirea unor reguli clare de fundamentare. Aceasta reduce riscul adoptării unor măsuri arbitrare și asigură un cadru coerent pentru exercitarea controlului judecătoresc.

În același timp, proiectul respectă cerințele de tehnică legislativă. Normele sunt integrate în structura Codului fiscal, fără a crea paralelisme sau contradicții. Reglementarea are caracter general și impersonal și se aplică în mod uniform tuturor autorităților administrației publice locale.

Prin ansamblul acestor elemente, proiectul asigură un echilibru între competențele autorităților publice și drepturile contribuabililor, contribuind la consolidarea unui sistem fiscal local stabil, transparent și predictibil.

5. Impactul economic, social și bugetar

Prezenta reglementare produce efecte în plan economic, social și administrativ, fără a genera impact negativ asupra bugetului general consolidat.

Din perspectivă economică, măsura contribuie la creșterea predictibilității fiscale la nivel local. Stabilirea unui reper obiectiv, raportat la evoluția inflației comunicată de Institutul Național de Statistică, permite o mai bună anticipare a sarcinii fiscale. În aceste condiții, mediul de afaceri beneficiază de un cadru mai stabil pentru planificarea investițiilor și a activităților economice.

Totodată, reglementarea reduce riscul apariției unor distorsiuni concurențiale între unități administrativ-teritoriale, generate de politici fiscale neuniforme și insuficient fundamentate. Un cadru coerent și predictibil contribuie la menținerea unui climat economic echilibrat și la susținerea dezvoltării locale.

ROMANIA

În plan social, efectele sunt directe asupra contribuabililor persoane fizice. Prin instituirea obligației de fundamentare a majorărilor de taxe, se creează premisele unei fiscalități echitabile și transparente. Cetățenii beneficiază de un nivel mai ridicat de protecție împotriva unor creșteri nejustificate ale sarcinii fiscale și de acces la informații relevante privind deciziile care îi afectează.

Reglementarea contribuie și la consolidarea încrederii în autoritățile publice locale. Deciziile motivate și fundamentate sporesc transparența și reduc percepția de arbitrar în stabilirea taxelor și impozitelor.

Din punct de vedere bugetar, proiectul nu implică cheltuieli suplimentare la nivelul bugetului de stat. La nivel local, autoritățile administrației publice vor avea obligația de a elabora documentații de fundamentare, însă aceste activități se încadrează în atribuțiile curente și nu generează costuri semnificative suplimentare.

Pe termen mediu, măsura poate contribui la îmbunătățirea gradului de colectare a veniturilor locale, ca urmare a creșterii încrederii contribuabililor și a acceptării mai ridicate a obligațiilor fiscale. Totodată, reducerea numărului de litigii generate de lipsa fundamentării deciziilor poate conduce la diminuarea costurilor administrative.

Din perspectivă juridică, reglementarea întărește stabilitatea actelor administrative. Prin instituirea unor cerințe clare de motivare și fundamentare, se reduce riscul anulării acestora în instanță, în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004. Astfel, se asigură un cadru juridic mai solid și mai predictibil pentru aplicarea politicilor fiscale locale.

În ansamblu, impactul reglementării este unul pozitiv, contribuind la echilibrarea raportului dintre necesitățile bugetare ale autorităților locale și protecția intereselor contribuabililor.

6. Concluzii

Prezenta inițiativă legislativă răspunde unei necesități reale de reglementare în domeniul fiscalității locale, evidențiată de evoluțiile recente ale practicii administrative și de lipsa unor standarde clare de fundamentare a deciziilor.

Reglementarea propusă nu limitează competențele autorităților administrației publice locale, ci stabilește un cadru de exercitare a acestora în condiții de transparență, responsabilitate și fundamentare economică. Prin introducerea obligației de justificare a majorărilor de taxe peste un reper obiectiv, se asigură un echilibru între autonomia locală și necesitatea protejării interesului public.

Proiectul contribuie la creșterea calității actului administrativ, la consolidarea predictibilității fiscale și la reducerea riscurilor juridice asociate adoptării unor măsuri insuficient fundamentate. În același timp, creează premisele unei relații mai echilibrate între autoritățile publice și contribuabili, bazată pe transparență și încredere.

Prin caracterul său, reglementarea se integrează în cadrul legislativ existent, fără a genera disfuncționalități sau suprapuneri normative, și răspunde cerințelor de claritate, coerență și previzibilitate ale legii.

Adoptarea acestui act normativ contribuie la consolidarea disciplinei fiscale la nivel local și la crearea unui cadru stabil și echitabil pentru dezvoltarea comunităților locale.

Inițiator:

Deputat Gabriela PORUMBOIU

Grup Parlamentar UNIȚI pentru ROMÂNIA

TABEL SEMNĂTURI
pentru susținerea

LEGII pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul
fiscal

Nr.	Nume	Partid	Semnătură
1.	NICOLAE DAN	UPR	
2.	MATEI SERGIU-LUCIAN	UPR	
3.	Pedrisan Gheorghe Petru	UPR	
4.	RADUCEA VALENTIN	UPR	
5.	GROPU DANIEL	UPR	
6.	Chirita Razvan Mirel	UPR.	
7.	Coiculescu Gheorghe-Vlad	UPR	
8.	GROSA CALIN FLORIN	UPR	
9.	Varga Mariana	Independ	
10.	OLTENASU SORIN	S.O.S. RO	
11.	CARAGATA FLORIN	S.O.S. RO	
12.	Ion Mirel	S.O.S. RO	
13.	CIHAN CRISTIAN	PSD	
14.	ANDRUSCĂ WILLY	PSD	
15.	ROBE LIVIU-SORIN	NEAFILIAT	

Inițiator:

Deputat Gabriela PORUMBOIU

Grup Parlamentar UNIȚI pentru ROMÂNIA